

Planter

Svampebekæmpelse i vårbyg

Se løsningsforslag til svampebekæmpelse i vårbyg.

Viden om Opdateret 13. april 2021

Sorternes modtagelighed

I tabel 1 ses de mest fremavlede vårbygsorters modtagelighed for svampesygdomme. Det fremgår, at alle sorter er mere eller mindre modtagelige for bygrust. Mange af sorterne er også modtagelige for skoldplet, mens RGT Planet også er meget modtagelig for bygbladplet. Alle af de viste sorter har den effektive mlo-resistens mod meldug.

Tabel 1. De mest fremavlede vårbygsorters modtagelighed over for svampesygdomme (www.sortInfo.dk)

Sort	Bruttomerudb. svampebek. 2020, 5 fs.	Bruttomerudb. svampebek. 2019, 4 fs.	Bygrust (0-3)	Bygbladplet (0-3)	Skoldplet (0-3)	Ramularia (0-3)
RGT Planet	7,2	13,5	3	3	2	3
Laureate	5,3	12,2	2	1	1	3
Stairway	6,8	9,1	2	1	1	3
Ellinor	8,3	9,8	2	2	3	3
KWS Irina	7,6	13,1	3	1	2	3
Flair	7,0	10,7	3	0	2	3
Feedway	6,1	8,2	2	0	3	3
Fairway	10,9	16,1	3	1	3	3
Wish	7,3	14,1	3	1	1	2

Sort	Bruttomerudb. svampebek. 2020, 5 fs.	Bruttomer-udb. svampebek. 2019, 4 fs.	Bygrust (0-3)	Bygbladplet (0-3)	Skoldplet (0-3)	Ramularia (0-3)
Prospect	6,5	13,4	2	2	1	3
Applaus	10,8	15,1	3	2	3	3
Scholar	5,4	15,2	2	1	2	3

Modtagelighed angivet på 0-3 skala, hvor 3 er meget modtagelig. Alle viste sorter har mlo-resistens mod meldug.

Bekæmpelsestærskler

Fold alle ind

Meldug

Meldug bekæmpes i modtagelige sorter (ingen af de mest dyrkede sorter) i de tidlige vækststadier (st. 26-31) ved over 1 procent planter med angreb og senere ved over 10 procent angrebne planter.

Bygrust

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter (alle sorter i tabel 1) i vækststadium 65 ved over 10 procent angrebne planter.

Bygbladplet

Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter (RGT Planet) fra vækststadium 30 ved over 10 procent angrebne planter og i øvrige modtagelige sorter i vækststadium 30-31 ved over 50 procent angrebne planter og herefter ved over 25 procent angrebne planter.

Skoldplet

Skoldplet bekæmpes ved over 10 procent angrebne planter og mindst fem dage med nedbør (over 1 mm) inden for de seneste 14 dage. Optælling af dage med nedbør starter i vækststadium 31 (ét knæ udviklet) i sorter med karakteren 2-3. I sorter med karakteren 0-1 optælles antal nedbørsdage tilsvarende fra vækststadium 32 (to knæ udviklet), og 7 dage udløser en behandling.

Ovenstående tærskler er fastsat ud fra, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

Se også [Bekæmpelsestærskler for svampesygdomme i korn](#).

Pløjefri dyrkning

Ved pløjefri dyrkning og samtidig forfrugt byg ses til tider kraftigere angreb af skoldplet og/eller bygbladplet. Vær derfor især opmærksom på angreb af skoldplet/bygbladplet under disse dyrkningsforhold

Svampesydommen *Ramularia* ses oftest først efter gennemskridning. Angreb i udbrud kan ikke bekæmpes, så evt. bekæmpelse skal ske før symptomer ses, dvs. senest under skridning. I de danske forsøg har der ofte ikke været noget merudbytte for at bekæmpe *Ramularia*. I 2017 blev der dog i nogle forsøg opnået større merudbytter for bekæmpelse af *Ramularia*. En god bekæmpelse kræver dog relativ høje doser og også højere doser end anført nedenfor i løsningsforslagene.

Der er i mange tilfælde fundet meget resistens hos *Ramularia* mod triazoler. Der skal derfor i stedet anvendes SDHI-holdige løsninger (Propulse, Bell, Viverda) omkring skridning, såfremt der ønskes effekt mod *Ramularia*. Bell, Viverda og andre løsninger med epoxiconazol må ikke længere sælges og må ikke anvendes og opbevares pr. 30/10 2021. Løsningerne er derfor ikke medtaget i løsningsforslagene nedenfor. Triazolet i det nye middel Balaya ser dog ud til stadig at have effekt mod *Ramularia*. Der er også begyndende resistensudvikling hos *Ramularia* mod SDHI-midlerne.

Resistens hos bygbladplet

Der er begyndende resistensudvikling hos bygbladplet mod SDHI-midler og triazoler, men stadig på et relativt lavt niveau.

Svampesprøjtning og maltbygkvalitet

Kraftige svampeangreb kan nedsætte sorteringen og dermed gøre partiet uegnet til maltbyg. Hvis kraftige svampeangreb ikke bliver bekæmpet, går det således ikke kun ud over udbyttet, men det kan også resultere i afregning af hele partiet til foderbyggepris. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at svage angreb af svampesydomme ikke nedsætter sorteringen eller forringer kvaliteten, og en bekæmpelse ved svage angreb derfor heller ikke er nødvendig i maltbyg.

Løsningsforslag

Se løsningsforslag til [svampebekæmpelse i vårbyg](#).

Ved en tidlig bekæmpelse frem til omkring vækststadium 32 (2 knæ udviklet) kan som angivet anvendes billige bredspektrede midler i omkring 20-25 procent dosis.

Af midlerne Proline/Proline Xpert/Prosaro/Folicur Xpert/Orius Max 200 EW har de førstnævnte midler bedst effekt mod skoldplet. Mod rust er rækkefølgen omvendt. Midlerne har svagere effekt mod bygbladplet, hvor Proline og Proline Xpert har bedst effekt. Comet Pro hører til midlerne med bedst effekt mod bygbladplet og har også god effekt mod bygrust og relativ god effekt mod skoldplet. Tidligere er det for at forebygge resistensudvikling hos svampe anbefalet kun at benytte Comet Pro 1 gang pr. sæson i byg, men resistensen hos bygbladplet er nu stabiliseret, så det vurderes, at det ved behov godt kan anvendes 2 gange i marker med meget bygbladplet.

Senere anbefales Propulse-holdige løsninger (Propulse + Comet Pro/Folicur Xpert/Orius Max), som har klaret sig godt i landsforsøgene. Den tidligere anvendte løsning Prosaro/Proline Xpert + Comet Pro kan også stadig anvendes, hvis man ikke ønsker effekt mod *Ramularia*. Balaya har også god effekt på *Ramularia*, men har i forsøgene oftest været for dyr en løsning i byg.

SDHI-holdige midler anbefales kun anvendt 1 gang pr. vækstsæson for at forsinke resistensudviklingen hos svampe.

Ved behov for en sen supplerende bekæmpelse af rust kan anvendes f.eks. Orius Max 200 EW, der må anvendes til og med vækststadium 69. Vær opmærksom på, at flere af midlerne som angivet i tabellen har restriktioner i det maks. antal tilladte behandlinger pr. vækstsæson.

Sprøjtefrister

De angivne løsningsforslag omkring skridning må senest anvendes i vækststadium 61 (begyndende blomstring), og de aktuelle vækststadier er angivet.

Regler for brug af visse triazoler

Vær opmærksom på reglerne for den maksimalt tilladte mængde, som man må bruge af visse triazoler.

Se nærmere i [Restriktioner i brugen af triazol-svampemidler](#).

Svampemidlernes effekt

Svampemidlernes effekt mod de enkelte svampesydomme mv. ses i [Vejledning til bekæmpelse af svampesydomme i korn](#).

Sprøjteteknik

Anvend omkring 150-200 l vand. Mest vand anvendes ved stor plantemasse (sen sprøjtning) og tørre blade (sprøjtning om dagen). Der kan f.eks. anvendes en 025 lavdrift/refleksdyse/kompakt luftinjektionsdyse med 3,0 atm. og 8 km/t (150 l vand) eller en 03 lavdrift/refleksdyse/kompaktluftinjektionsdyse med 3,0 atm. og 8 km/t (180 l vand).

Billede 1. Bygrust på de nederste blade.

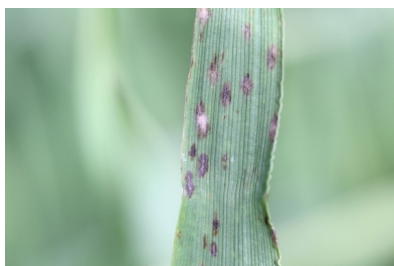
Billede 2. Nærbillede af bygrust.

Billede 3. Bygbladplet optræder både som plettypen og nettypen. Nettypen, som ses på billedet, er mest udbredt.

Billede 4. Plettypen af bygbladplet.

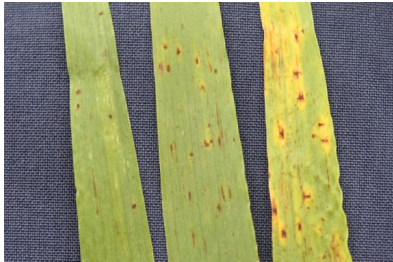

Billede 5. Bygmeldug. De brune pletter er afværgereaktioner mod meldug. Ingen af de mest dyrkede vårbygssorter er modtagelige for meldug.

Billede 6. Skoldplet.

Billede 7. Angreb af Ramularia. Bladene er fra samme mark, og smitten af bladene er sket på forskellige tidspunkter. Bladene til højre er angrebet først, og symptomerne er derfor mest tydelige. På bladet til venstre ses meget tidlige symptomer. Angreb begynder ofte efter gennemskridning.

Billede 8. Ramularia. I forsøgene har der ikke været nogen god sammenhæng mellem angreb og opnåede merudbytter ved svampesprøjtning.

Billede 9. Ramularia. Her ses meget sene angreb.

Emneord

Svampesygdomme, planter

Vårbyg

Publiceret: 06. april 2020
Opdateret: 13. april 2021

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 8740 5439

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

